

«Джэныкъор» къыхагъэщыгъ

Шэуджэн районым шызэхэщэгъэ ижырэ адыгэ ордэ къэлонымкІэ лъэпкъ ансамблэу «Джэныкъом» творческэ купхэм я Урысые фестиваль-зэнэкъокъоу Астрахань шыкІуагъэм текІоныгъэр къыщыдихыгъ ыкІи миллионитІу хурэ грант Іэпылэгъур къыфагъэшъошагъ.

Лъэпкъ проектэу «Культурэр» зыфилорэм къыдихэлъытэгъэ Іофтхьабзэхэм ахэтэу зэнэкъокъур зэхэщэгъагъ. Урысыем икуп 300 фэдиз ащ хэлэжыагъ. Куп 20-мэ грант Іэпылэгъур къырахыгъ. «Джэныкъор» зыхэ-

лэжыгъэ едзыгъоу Астрахань шыкІуагъэм Къыблэ ыкІи Темир-Кавказ федеральнэ шьолъырхэм, Донецкэ, Луганскэ, Запорожскэ ыкІи Херсон хэкум, Донбасс къарыкІыгъэ творческэ куп 11 хэлэжыагъ. Ахэр апэрэ

хэшыпыкІын едзыгъоу чІыпІэхэм ащыкІуагъэхэм ащыпхырыкІыгъэхэр арых. Ижырэ ордэ къэлонымкІэ лъэпкъ ансамблэу «Джэныкъом» ипащэу Юсып Заур къызэрэтилуагъэмкІэ, ятіонэрэ едзыгъом куп 11 шызэ-

нэкъокъугъ ыкІи грант Іэпылэгъур ежхэм анэмыкІэу джыри купитІум къырахыгъ, ахэр — къээзэкъ ордэ къэлонымкІэ Ростов хэкум иансамблэу «Вольница» ыкІи Дагыстан къыкІыгъэ даргин ансамблэу «Гергебиль».

Орэдыло купэу «Джэныкъор» 2014-рэ илъэсым зэхэщэгъ. Илъэсигъум фестиваль, зэнэкъокъу зэфэшъыафхэм ахэлэжыэнэу хугъэ, гъэхьагъэу ышыгъэхэм яшыхьатэу 2018-рэ илъэсым «народнэ» цІэр къыфагъэшъошагъ. Ижырэ адыгэ ордэхэр пэсэрэ шапхэмэ адиштэу къалоныр купым хэтхэм

(ІкІаух я 2-рэ н. ит).

Чанэу Іоф ашІэ

Республикэм и Правительствэ зычІэт унэм Фондэу «ЗэкІэ ТекІоныгъэм пай» зыфилорэр зызэхэщэгъэм и Мафэ фэгъэхыгъэ Іофтхьабзэ шыкІуагъ. Фондым иІофшІэн зилахышхо хэзышыхьагъэхэм ащ шафэгъушІуагъэх.

ЗэлукІэгъум хэлэжыэхэрэм шІуфэс къарыхызэ федеральнэ инспектор шъхьалэу Сергей Дрокиным къылуагъ Фондым хэтхэм чанэу ыкІи шІуагъэ къытэу Іоф зэрашІэрэм пае зэрафэразэр. Народнэ фронтым ипроектэу «ЗэкІэ ТекІоныгъэм пай» зыфилорэм Урысыем ипэрыт кІуачІэхэр зэрипхыгъэх, хэушъхьафыкІыгъэ дзэ операцием хэлэжыэрэ къулыкІушІэхэм ыкІи Донбасс щыпсэхуэхэрэм Іэпылэгъушхо ятыгъэным иамал ащ къытыгъ.

«Мы лъэныкъомкІэ республикэм Іофтхьабзэу шызэхэщэгъэхэм Адыгеим и Пышъхьэу КъумпІыл Мурат ренэу ыналэ атыригъэтыгъ. Мызэу, мытіоу республикэм ипащэ тигъусэу е еж пшъэрыл зэрафишІыгъэм тетэу дзэ частым тыкІощтыгъ, мобилизацием къыхиубытагъэхэм яухьазырын зэрэклорэм зыщыдгъэгъуазэщтыгъ. Пшъэрылхэм ягъэцэкІэнкІэ ыкІи ахэм ящыкІагъэхэмкІэ шІэгъэн фаехэр итхьухьэщтыгъэх», — къылуагъ Сергей Дрокиным.

ГъэцэкІэкІо хабзэм икыулыкІухэу, муниципалитетхэм япащэхэу ыкІи депутатхэу дзэ къулыкІушІэхэм яунагъохэм Іэпылэгъу язытыхэрэм Іофэу ашІагъэр шъхьафэу къыхагъэщыгъ. Анахьэу зыфэразэхэу зигугъу ашІыгъэхэр республикэм ибизнес-сообществэ иІыкІохэу зыкІэушъумэжыгъэнымкІэ псэуалэхэм яшІын пэлухьащт псэоІапхьэхэр аІэкІэгъэхьэгъэнхэм анахь чанэу хэлэжыагъэхэр ары.

(ІкІаух я 3-рэ н. ит).

«Джэныкьор» кыхагъэщыгъ

(Икълух).

пшэрылъ шъхалэу зыфагъэуцужьы. Адыгэ музыкальнэ лэмэ-псымэхэу кьамылыр, шыклэпщынэр агъэфедэх.

«Куп пэпчъ такыкь пшырыпшл фагъэнэфагъ, а уахтэм ублэкы хъунэу шытыгъэп, уасэу кып-фашыштымклэ ащи мэханэ илагъ, — фестивалы ишапхъэхэм кьатэгущылагъ Юсып Заур. — Хьаклэщ ордэклэ тыубли, «Оз Мурат» шыклэпщынэр, жьыур хэтэу кьэтулагъ, нэужым адыгэ мэкъэмэ зэхэтхэр кьафедгъэлугагъ, «Шъэошэжэ ордэдыр» ащ кыкълэпыкълугагъ, клэу-хым пщынэ мэкъамэхэм жьыур клэклэту ядгъэдэлугагъ. Адыгэ музыкальнэ лэмэ-псымэ зэфэшъхьафхэр зэрэдгъэфедэхэр ядгъэлэгунау тыфэагъ».

«Джэныкьом» хэтхэу фестиваль-зэнэкьокьум хэлэжъагъэхэр Юсып Заур (Хьакурынэхьабл), Быштэкьо Адам (Пщыжъхьабл), Мерэм Аскэрбий (Джыракъбий), Пашло Айдэмыр (Хьакурынэхьабл), Тутарыш Заурбий (Мамхыгъ).

«АР-м культурэмклэ и Министерствэ иавтобус-клэ фестивалым тыкълугагъ. Тишъуашэхэр шъой-ций хъугъэхэти, ащ тыклон зэхъум Къэралыгъо академическэ кьэшьокьло ансамблэу «Наймэсым» ихудо-

жественнэ пащэу Хьоджэе Аслъан зыфэдгъэзагъ ыкли ар шъуашэхэмклэ лэпы-лэгу кьыпфэхугъ. Лъэшэу тыфэраз! Джащ фэдэу Магас тыклон зэхъуми ар кьыдделэгъагъ. Сидигъо-кли «хьалу» кьытило-рэл. Аслъан фестивалым иосэшл куп хэтэгъ. Джащ фэдэу уасэ кьыпфэзышлыгъэхэм ахэтыгъэх, гушылэм пае, лъэпкь творчествэм икьэралыгъо Унэу В. Поленовым ыцлэ зыхьырэ ипащэу Тамара Крутовар, ордэдыло-кьэшьокьло купэу «Русь» зыфилоу М. Фирсовым ыцлэ зыхьырэ ипащэу Эдуард Ахметовыр, осэшл купым итхьамэтагъэр Урысые академиеу Гнесинхэм ацлэ зыхьырэ ипрофессорэу, Урысые икомполиторхэм я Союз хэтэу Александр Цыганковыр ары. Мыш фэдэ цыф цлэры-лохэм, профессионалхэм уасэ кьызэрэтфашыгъэм тигъэгущуагъ, тилэтыгъ», — ело Заур.

Лъэпкь творчествэм ифестиваль-зэнэкьокьоу Астрахань шыкълугагъэм ипрограммэ кьыдыхэлэ-тэгъэ конференцием хэлэжъагъэх АР-м культурэмклэ иминистрэ игуадзэу Кушъу Светланэрэ АР-м Лъэпкь культурэмклэ и Гупчэ итхьаматэ игуадзэу Анцокьо Фатимэрэ. Джащ фэдэу Адыгеим икультурэ иллыкьохэр зэ-

гъусэхэу мы лэфтхьабзэм хэлэжъагъэх.

«Тыкъэзытлупщыгъэхэри лъэшэу кьыпфэгумэкьы-гъэх, — хегъэунэфыкы Юсып Заур. — Шэуджэн районым культурэмклэ и Гъэлорышлэплэ ипащэу Къэрэбэт Айдэмыр, районымклэ Лъэпкь культурэм и Гупчэ ипащэу Боджэкьо Заурбий зерафэлэклэу аналэ кьыттетыгъ, музыкальнэ лэмэ-псымэхэмклэ, нэмыкь фэныкьуагъэу тилэхэмклэ кьыдделэгъэх. Тэ тшъхъэ закьоу е Шэуджэн район кьодыеу шымытэу зэрэ Адыгеу тыриллыкьлоу фестивалым тыхэлэжъагъ, ижырэ адыгэ ордэдырхэр щыдгъэлугъэх, тикультурэ лъагэу зэрэтлэтыштым, кьызэрэдгъэлэ-гъоштым тыпыллыгъ».

Фестиваль-зэнэкьокьум и Гала-концертэу чъэпыю-гъум Москва шыкълэуштым ижырэ адыгэ ордэ кьэло-нымклэ лъэпкь ансамблэу «Джэныкьор» рагъэблэ-гъагъ. Ащ нэсыфэ грант лэпылэгъум ишлуагъэкьлэ купым хэтхэм нахъ зызэ-тырагъэпсыхьашт. Юсып Заур кьызэрилуагъэмклэ, шъуашэхэр, адыгэ музыкальнэ лэмэ-псымэхэр — пщынэбитлугъы зилэ шы-клэпщынэхэр, микрофонхэр кьызлэклагъэхьан ямурад.

ТЭУ Замир.

Сурэтхэр: «Джэныкьом» ихьарзынэщ.

Адыгеим кьэкьлошт

Урысыем, Адыгеим, Къэбэртэе-Бэлькьарым ыкли Къэрэ-щэе-Щэрджэсым янароднэ артистэу, зэльашлэрэ адыгэ ордэдылоу Тутэ Заур иубилей концерт жьоныгуаклэм и 28-м, пчыхъэм сыхьатыр 7-м АР-м и Къэралыгъо филармоние щыкълэшт.

Пстэуми шлу альэгъурэ артистым кьылорэ ордэ-хэр Урысыем иэстраднэ искусствэ идышъэ клэн хэхьагъэх. «Вечная весна», «Ладонь для птиц», «Оз Мурат», «Си Фатима» ыкли нэмыкьхэр ныбжым емылытыгъэу цыфхэм агу рехьы, гум кьенэх.

УФ-м ыкли Абхъаз Республикам язаслуженнэ, Адыгэ Республикам ина-роднэ артисткэу Нэхэе Тэмари концертим хэлэжъэшт. Хэгъэгу икултурэ ыкли иобщественнэ щылэклэ-псэукьлэ зилахьы-шхо хэзылхьэгъэ Тутэ Заур Адыгэ Республикам икьэралыгъо тын анахъ лъаплэу «Адыгеим и Шыт-хьузехъ» зыфилоэрэ 2016-

рэ илэсым кьыфагъэ-шъошэгагъ. Итворчествэ адыгэ лъэпкь культурэм хэхьоныгъэ фэзышлыгъэ-хэм ащыщ.

Тутэ Заур иконцерт епллы зышломгъохэм Къэралыгъо филармонием икассэ билетхэр щэцэ-фын альэкьышт.

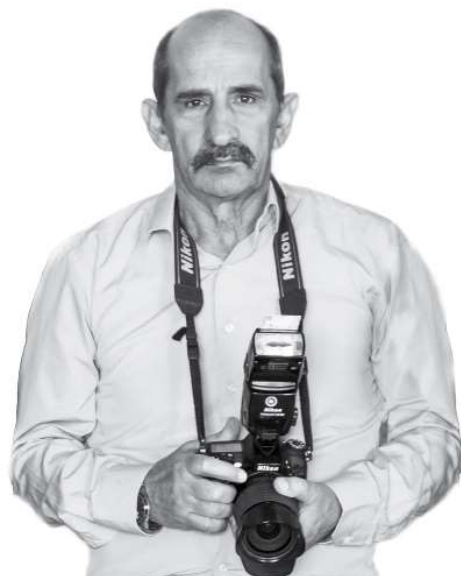
Тыфэгущло!

Лъытэныгъэ зыфэтшлэрэ тилофшлэгъоу ишъынэ Аслъан Къахьидэ ыкьом кьызыхъугъэ мафэмклэ тыгу кьыдделэу тыфэгущло!

Аслъан илэс пчъагъэ хъугъэу сурэт-тех сэнэхьатым фэшъыпкьэу, ищытхъу аригъалозэ гъэзетым щэлажъэ. Зыфэгъээгъэ лъэныкьом хэшлыкьлэ фырил, цыфыгъэ, адыгагъэ хэлъ, илофшлэгъухэм лъытэныгъэ фашы.

Псауныгъэ пытэ илэу, зыхэтхэм агъэ-лъаплэу, илофшлэн гуахъо хигъуатэу джыри илэсыбэрэ лъэпкь гъэзетым фэлэжъэн амал илэнуу тыфэлъало.

«Адыгэ макъэм» илофышлэхэр.

Зэрарыр кьалытэ

Жьоныгуаклэм и 23-м Адыгеим ошъушхо кьызэрэщэ-хыгъэм кыхэкьлэу Мыекьопэ районим ит псэуплэхэу Шэнтыхьо, Цветочнэм, Подгорнэм ыкли Тимирязевам адэт унэе псэуплэхэу нэбгырэ 30 фэдиз зэрысхэм иягъэ аригъэкьыгъ.

АР-м граждан зыкьэу-хъумэжынымклэ ыкли ошлэ-дэмышлэ лэфхэмклэ и Комитет кьызэрэщалугагъэмклэ, ошъушхоу кьехы-гъэм кыхэкьлэу Мыекьопэ районим щыпсэурэ зы нэбгырэ шъобжхэр теша-гъэх хъугъэ, автомобил-тлугъэфыкьуагъ. Мэкьумэщ лэжыгъэхэми иягъэ аригъэкьыгъ, ар зэрэхурэ гектар пчъагъэр джырэ уахтэм агъэунафы. Нэ-

бгырэ 30 зыщыпсэурэ (8-р клэлэцыхьлэх) уни 8-мэ щылэклэ амалэу ялэр зы-щыкьуагъэ хъугъэ.

Мыщ ыпэклэ синоптик-хэм кьатыгъэу шытыгъ ом изытет кьызэрэзэлыхьа-щтыр, миллиметрэ 20 иинагъэу ошъу кьехын зэрильэкьыштыр.

Нахьыбэу ошъум зиягъэ ригъэкьыгъэр Тимирязев-скэ кьоджэ псэуплэр ары. Кьоджэдэхсхэм мылкъу

члэнагъэу аригъэшлыгъэр кьалытэ.

Адыгеим игидрометео-гупчэ кьызэрэтыгъэмклэ, жьоныгуаклэм и 24 — 25-м ошъу хэтэу ошхышхо кьещхышт, жьыбгъэр лъэ-шэу кьепщэшт.

Тыгуаши республикэм икьэлэ шъхьалэрэ Мые-кьопэ районимрэ ошъу кьащехыгъ. Ыгъэфыкьуа-гъэ щылэмэ шъушъыдгъэ-гъозэшт.

Къалэм ыпс

Тыгуасэ зэрэдунаеу паркхэм я Мафэ шыагъэунэфыкыгъ. Тэри Мыекъуапэ изыгъэпсэфыплэ шъхьалэу сьд фэдэрэ лъэхъани ащ ыпсэу щытым тыщылагъ, ащ ипашэу Дэхъумэ Батырбий Борис ыкъом аужырэ лъэхъаным ар зэрагъэкъажьырэр, лофыгъо инэу шызэшъахыгъэхэр, тапэкъэ зылылэсыщтхэр къедгъэлотагъэх.

— Урысыем и Къыблэ щылэхэм анахъ уцышъоу ыкӀи анахъ дахэу алыгъэхэрэм типарк ащыщ. Джыри нахъ зэтебгъэпсыхъанэу, цыкӀуи ини кӀуапӀэ афэхъуным уишъыпкъэу узэрэдэлажьырэр тэшӀэ. Паркым нахъышӀум ылъэныкъокӀэ зызэрэзэблихъурэр хэти непэ инэрылӀэгъу. Мы лъэхъаным шъуилофхэр зэрэлыкӀуатэхэрэр къытфэплотэгъэмэ дэгъугъэ.

— Паркым идэхъагъу дэжъ щытыгъэ чыгыжъхэр рядгъэупкыхи, кӀэхэр дгъэтӀсыхъагъэх. Театрэмрэ паркымрэ азыфагу дэтыгъэ чэу шӀыхъагъэр лутхыжыгъ. Паркым къыщыкӀырэ пстэуми псыр зэрагъотынэу псырыкӀопӀэ системэ чычӀэгъым шызэбгырытщыгъ.

ПлиткӀэкӀэ пкӀэгъэ лъэсрыкӀо гъогухэм якӀыхъагъэ хэдгъэхъуагъ, ахэм тетӀысхъапӀэхэр ащыдгъэуцугъэх. Адыгеим и Лышъхъэу КъумпӀыл Мурат къытфӀшыгъэ унашъом тетэу ахэм япчъагъэ джыри хэдгъэхъошт.

Паркым къыщынэфырэ остыгъэхэр зэкӀэ зэблэтхъугъэх, ахэр 400 фэдиз мэхъух, видеолыплъэныр дгъэпсыгъ. Псыхъоу Шъхъэгъуащэ инэкпхэр къэпшӀэжышӀтхэп, километри 2,5-рэ фэдиз икӀэрыкӀэу агъэпытагъ. БгъуитӀуми лъэсрыкӀо гъогухэр ащагъэпсыгъэх, тетӀысхъапӀэхэр ащагъэуцугъэх. Нэкпхым зыплъыхъепӀэ чыплӀэхэр щашӀыгъэх, ахэм джыри ахэдгъэхъошт.

— Батырбий, паркым дэт аттракционхэр зэблэхъу-

гъэным илофыгъо къэуцурба?

— Ащ тегъэгумэкӀы ыкӀи тыдэмылажъэу щытӀэп. ИлӀэс зытӀукӀэ аттракционкӀэхэр къэтщэфынхэу тэгугъэ. ТӀлӀэпылӀэгъухэр Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу КъумпӀыл Муратрэ Мыекъопэ къэлэ администрацием ипашэхэмрэ. Ахэм лъэшэу яшӀуагъэ къытагъэкӀы.

— Урамэу Гагариным ыцӀэ зыхъырэм ылъэныкъокӀэ щэгъэпсыгъэ аллеем паркыр къыгъэдэхъагъ. ЯтӀонэрэ дэхъапӀэу ащ къыпӀэблагъэм фэ-

гъэзэгъэ чыгум псэолякӀэхэр тырашӀыхъащтхэ?

— Шахмат зыщешӀэхэрэ ыкӀи зэнэкъокъухэр зыщызэхъащэхэрэ унэр агъэкӀэжынынэу щыт. Ащ ыкӀыбкӀэ дэт чыг лъэгэгъшохэм къатырэ жъаум гъэмафэрэ зыщыбгъэпсэфынынэу тхъагъо. ТетӀысхъепӀэ заулэ щыдгъэуцумэ, зыныбж хэкӀотагъэхэм лъэшэу къашъхъапӀэшт.

— Аужырэ илӀэсхэм бассейным лӀф зэримышӀэжыырэр къэлэдэсхэм агу къео. Сыдигъуа псыр къызырагъэхъожышӀтыр, ар къызызӀуахыжышӀтыр?

— Ар лофыгъо инэу тапэ илӀ. Бассейнынэу зэрэщытэу зэкпкырахыжынынэу, икӀэрыкӀэу агъэпсыжынынэу ары зэрэщытыр. Пащэхэри ащ пылтых, лӀэпылӀэгъум тежэ.

— Батырбий, паркым илофыгъохэр нахъ зэрэкӀэжынынэу?

хэу къызылӀэкӀэбгъахъэ пшӀоигъохэр сыда?

— Ар сыдигъуи гъэкъэбзэгъэным фэшӀ ГАЗель, мотороллер, шӀоир зыугъоирэ пкыгъор, лъэныкъуабэм афытегъэпсыхъэгъэ трактор тищыкӀагъэх. Тэр-тэрэу паркым дэт псэуалӀэхэр дгъэкӀэжыгъэх. «Кривое зеркало» зыфилорэ унэр шӀэхэу къызылӀутхыжышӀт, апчхэр къэтщэфыгъахэх.

— Паркхэм я Мафэ фэгъэхыгъэу уилофшӀэгъухэм сыда яплӀомэ пшӀоигъор?

— Нэбгырэ 70-рэ фэдиз тэхъу. Сафэразэу зэкӀэми сафэгъушӀо. Тызэгъурылоу тызэхэт, тызэдэлажъэ, зэкӀэми тхъашъуегъэпсэу ясӀо.

Дэгъушылагъэр
ШЪАУКЪО Аслъангуащ.

Сурэтхэр: А. Балабасъ.

Чанэу лӀф ашӀэ

(ИкӀэух).

Фондэу «ЗэкӀэ ТекӀоныгъэм пай» зыфилорэм ишӀолъыр къутамэ илофшӀэн илӀэныкъо хэм афэгъэхыгъэу къалотагъ АР-м и Лышъхъэрэ АР-м иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие ипашэу Владимир Свеженецрэ Народнэ фронтым ишӀолъыр штаб ипашэу Юрий Гороховымрэ.

ГушылӀэм пае, ахэм къыхагъэщыгъ илӀэсэу икӀыгъэм

хэушъхъафыкыгъэ дзэ операцием ифэныкъоныгъэхэм апае Адыгеим шӀушӀэ хылӀэ тонн 50-м ехъу зэрэщызэрагъэулу-гъагъэр ыкӀи автомобилэу «Нивэр» зэраратыгъагъэр. Ащ нэмыкӀэу сомэ миллиони 8-м ехъу къаугъоигъагъ, ащ щыщэу миллиони 7-р республикэ шӀушӀэ марафоным къыцаугъоигъэр ары. Ахъщэм ызыныкъом нахъыбэр дзэ-техникэ оборудованием ыкӀи Хъ. Андырхъуае ыцӀэкӀэ щыт я 3-рэ артиллерийскэ ди-

визионэу Адыгеим икӀыгъэхэм къулыкӀур зыщахъырэм хэтхэм ящыкӀэгъэшт шъуашэхэм апӀэ-луагъэхъагъ.

Ащ нэмыкӀэу къызэрэхагъэщыгъэмкӀэ, хэушъхъафыкыгъэ дзэ операцием хэлажъэхэрэм афагъэхыгъэ посылкэхэмкӀэ яшӀуагъэ къэкӀуагъ республикэм икӀэлэцыкӀу лыгъыплӀэхэмрэ иеджаплӀэхэмрэ. Ны-тыхэм, кӀэлэегъаджэхэм пкыгъо зэфэшъхъафхэу ахэм къашъхъапӀэштхэр къахышӀтыгъэх, кӀэлэ-

цыкӀлэхэм дзэкъулыкӀушӀэхэм письмэхэр афатхышӀтыгъэх, хэгъэгум иухъумакохэм текӀоныгъэр псынӀкӀэу къыдахынэу афӀлӀаощтыгъэх.

лӀфтыхъабзэм икӀэухым Сергей Дрокиным Фондэу «ЗэкӀэ ТекӀоныгъэм пай» зыфилорэм изэхэхэн анахъэу зилахышхо хэзышӀыхъэгъэ лӀфышӀэ купхэм Народнэ фронтым ирээзныгъэ тхылхэр аритыжыгъэх. ХыкумышӀ приставхэм, Росреестрэм, Роспотребнадзорым я

ГъэлорышӀапӀэхэу АР-м щылӀэхэм ялофышӀэхэр хагъэунэфыкыгъэх.

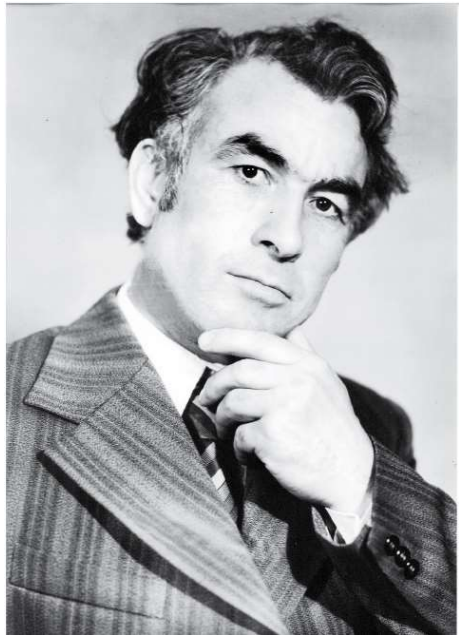
Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу КъумпӀыл Мурат ыцӀэкӀэ федеральнэ инспектор шъхьалэу Сергей Дрокиным Фондэу «ЗэкӀэ ТекӀоныгъэм пай» зыфилорэм илофшӀэн зилахышӀу хэзышӀыхъэгъэ пстэуми зэрафэразэр джыри зэ къылуагъ.

Адыгэ Республикэм
и Лышъхъэ
ипресс-къулыкӀу

Кьалмык кьэралыгьо университетым иллыкдохр
Адыгейм кьызэрэклаугэхэм зэфэхьысыжьбэу фэхь-
гьэр университетитлур лъэныкьо пстэумкьи зэдэ-
лэжьэнхэу зэрэрахьухагьэр ары.

Литературнэ нэклубгъу

ЩыІэныгъэр ыкІи иадыгабзэ лъэшэу икІэсагъ

Шэуджэн Байзэт Яхьем ыкьор тыгъэ-гъазэм и 15-м, 1939-рэ илэсым Теуцожь райониклэ къуаджэу а І-рэ Едэпсыкуае бын-унэгъо лужьу кышчыгъу. Къоджэ еджаплэм дэгъоу щеджагъ ыкІи 1956-м классы 10-р кыуыгъ. КІалэм ятэу Яхьер анахъ лэжъакоу чылэм дэсыгъэмэ ащы-щыгъ, колхозым хэтыгъ. Хэгъэгу зэошхор кызыжэжэм кІуагъэ ащ ыкІи кышчауагъ, зэо ужым ихэку кыгъэзэжыгъ. Байзэт ятэу Яхьем илэгъубэм атекІэу, арапыб-зэр ышлэщтыгъ, къуаджэм иефэндыгъ, илоф дэгъоу ыгъэақІэу илэс 20-р кІуа-гъэ. Непэ кызнэсыгъэми икьоджэгъухэм ыцІэ шІукІэ рало.

Ежъ Шэуджэн Байзэт ицІыкІугъом щегъэжъагъэу цыф шъэбэ шырытэу, ыгукІэ творчествэм зылыщэу къэтэджыгъ, дэгъоу ежъ-ежъыру сурэт ышлэщтыгъ, тхылхэм яджэщтыгъ, спортым пылыгъ. Дзэм къулыкъур кыуухи кызекІыжыым, Адыгэ къаралыгъо кІэлэегъэджэ инсти-тутым филологиемкІэ ифакультет чІэ-хъагъ, ау илэси 4 щеджагъэу ипсауны-гъэ кызызэщыкыуи, кычІэкІыжыин фае хъугъагъэ. Джа уахътэм кышчыкІэдзэгъэу ащ усэныр ригъэжъагъ. Шэуджэн Байзэт иунагъо шыщхэм кызыралорэмкІэ, бэ кыинэу ышъхъэкІэ ыщэчынэу, зэпичынэу хъугъэр. ГужьдэгъэкІыгъоу, кІэгъэкъонэу илагъэр зэрэтхэрэр ары. Иусэхэм — ипозэие а гууз-пыуз иныр, нэмыкІ цы-фым ныбжыи ымылэгъурэр зэхишлэу, ыгу нэсэу зэрэщытыгъэр кыуагъашлэ, иусэхэм гыбзэм фэдэхэр ахэтых. Бай-зэт адыгабзэр ары анахъэу зэрэтхэ-щтыгъэр, ау урысыбзэкІи тхэщтыгъ, шыпкэ, икьоу ышъхъэ илоф зэрифэнэу зэрэмыхъурэр творчествэми егоуагъ, бэ

Бэмышлэу гъэзетэу «Адыгэ макъэм» иредакция хулыфыгъэ горэ кытеуагъ. Ар урысыбзэкІэ тхэрэ усақІу, адыгэ, дунэе литературэ зэнэкьокъухэм ахэлажэ ыкІи теклоньгъэр къащыдехы, поэтическэ тхылъ зытІуш кыдигъэкІыгъ — Шэуджэн Инвер ары. Анахъэу зыгъэгумэкІыщтыгъэр, ятэшэу Шэуджэн Байзэт Яхьем ыкьом кыкІэныгъэ Іэпэрытх усэхэр кыхэутыгъэнхэр ары. Къэсэшлэжыи сэри, я 90-рэ илэсхэм ыкІэм гъэзетым сыкылухъэақІэу, Шэуджэн Байзэт загъорэ иусэхэр ыкІи нэмыкІ къэбар кІэкІхэр кытфаригъэхъэху зэрэщытыгъэр.

ытхыгъэу кІодыгъэр. Ипсауныгъэ елпы-тыгъэу, цыфхэм ахэхан, адэгущылэн, иусэхэр аригъэшлэнэу хъугъэп, ауми, зэпыуи зэпычи илагъэп, ренэу тхьапэмрэ къэлэмымрэ эдилыгъыгъ. «Адыгэ тха-кІохэу, ежъ нахъ илэгъоу Къуекъо Нал-бырэ Жэнэ Къырымызэрэ анахъ зышлэ-щтыгъэхэр, ахэм осэ икьу тэрэз Шэуджэн Байзэт ипозэие кыратыгъ, икьэбзэгъэ, икьызырыкІуагъэ, иадыгабзэу рыгушчыІэу зэрикласэм пае агъэлъапІэщтыгъ», — **elo Байзэт ышым ыкьоу Инвер.**

Шэуджэн Байзэт адыгабзэкІэ тхыгъэу усэ тхылъ цыкІуитІу кыдигъэкІыгъ. АщкІэ анахъ Іэпылэгъу кыфэхъугъэу ыкІи кы-фэгумэкІыгъэр кыдидежагъэу, дэгъоу зышлэщтыгъэ адыгэ усақІоу Къуекъо Налбыр ары.

«Кыным утеклонышъ, нэпсым налмэс-налкутэ хэпшыкІышт, сицыхъэ птелъ», — **кырилогъагъ Байзэт Къуекъо Нал-быр.**

Шэуджэн Байзэт илэпэрытх усэхэу кыгъэнагъэхэр кыхэтэутих, нэлуасэ зафэшъуш.

АЮ НЫМ ЫГУКІЭ КЪЕШІЭУ...

Илфыгъэ пстэумэ ягукъанэ
Аю ным ыгукІэ къешІэу.
Къяхъулэщтым ызыщанэ
ПкІыхъкІэ ащ елэгъоу.
О плэгъугъэ, тян, тиунэ
КІашъор кыкІэзыгъэу.
Угу кыредзэ ычІэгъ ухъугъэу,
КІэлэбыныр ибэу къэнагъэу,
Укьегъаштэ жэр Іузыгъэу.
О уинури Тхъэм птырихи,
Хъадэгъу пІальэр зэхэошІ,
Сыдэу адэ угучІэ рихи,
Хъэзаб машІор гум кІэошІ.
— Куко, — оло угулэжъэу,
Пхъу закъом зыфэбгъэзагъэу,
УипкІыхыплэ фэоІуатэ,
Уигупшысэ зыкьепхъуатэ...
Непэ фэдэу къэсэшлэжыи:
Пчэдэжыплэу гъэтхэ мафэр.
Зэузапсэу ппсэ зыхэкІыр...
Льфыгъэу уилэхэм кытфырикыуи,

Гугъэ пстэури тэ тшІуикъути,
ГушІогъончъэу тыкъэнагъ.
Дышъэ Іапэу о пхэлъыгъэр
Ащымыгъупшэу цыфмэ аІотагъ.
Уигупсагъэу кытфыщыунагъэр
ГукъэкІыжъ лъапІэу кытфэнагъ.

СИЧІГУ ІЭШІУ

СичІыгу ІэшІоу — шІулэгъу мыхъо-жъыр

Мары джыри жъым урижъыжыи,
Нэфыпс дахэр чІым кытфихъыжыи-гъэу

Гъатхэм ифабэ кытэнэсыгъ.
ЧІыгуми ыпсэ кыхэхъажыгъэу
Лэхэмэ фабэм ыкІыІу зыщІэтыгъ.
Бзыухэм, чыгхэм ахлэкІагъэу,
Макъэр хаутэу тыгу къагъэчэфы.
Бжыхъасэр кызэкІэкІагъэу,
ШхъонтІабзэу кызылэпъэнэфы.
Тілофхэр кытфэпсынклэнэу,
Тхъэ закъом Іофыр фэтэпчыи...
Тылажэмэ тымышъахынэу,
Зэлутхышт гъэбэжъум ипчъэ.
СичІыгу ІэшІу сигугъэ лъапІ,
Тимэфэ ошІу гъэбэжъу къэкІуапІ.

НАСЫПЫР — АТЭКІЭНЫЖЪ

Пщыныжъ зытелъым сырыхъыщырэу,
ГумэкІ гузажъор лъэпэ мыгъакІу.
Къэбары сишІэу, фаеми ылопщэу,
Пкыыр зыутхыпкІырэр шъэфы убакІу.
Сыда насыпыр? Тара нахъышІур?
Гъогу зэхэкІмэ сакъыщэгъуащэ...
ЧІыльэр сыуджэгъоу, джэгъогъухэр гушІоу,
Бзэджэ нэрыгъым зыкысхегъащэ,
Унэм секІы, Унэм сехъажыи...
Тыдэ сыклон? Тыдэ сычъэн?
О охътэ мыгъоу сыкьезфэкІырэр,
Сыд сиамала, сыд ешІэхэн.
Іашэу сфихыгъэу, сфызэпымыкІэу,
Сигъогу хыльэ зи зэмыхъокІэу,
СигъэшІэ тІэкІу хъэзабкІэ рекІокІы...
Сыдигъо, сыдигъо адэ нэфыпсыр
Сиунэ гушІоу хъярэу кыхъащт?
Сыдигъо, сыдигъо тыгухэр гушІопсэу,
Гъатхэм, мэфакІэм афзэлутхышт?
Зысэгъэпкыи акылыр сэрэу.

НахъышІум сежэу, неущ сыпаплъэ.
Гупшысэ иныр, анахъэу, апэрэу,
ГъашІэу дунаим хэлъ сигуфаплъэр.
Ауми сэ сэлэ, ауми сэ сэшІэ:
Насыпыр, е кІал, — атэкІэныжъ:
Дэгъоуи сэшІы, удэеуи сэшІы —
Тхъэм зыфиІуагъэр тэ тигъогужъ.

АМАЛЫНЧЪЭМЭ ШІУЛЭГЪУР

Сабый гупцІанэу, сабий Іэрыплэу,
Синэплэгъу уадэжъ щыІэ зэпыт.
Хъупхъэр зишапхъэу, зиунэ дэнаплэу,
Щытхъэр зихаплэм спсэ икІэрыт.
Усэм ымакъэ бгъэгур зэпыштэу
Кыптефэ орд пфызэхэслъхъанэу.
Къэуцу зэ, мо зэ! Сызэгъутэу,
СшІоигъу джэмакъэр о кыпкІэхъанэу.
О жьогъо чыжъэу укыисфэнэфы,
Ау тауштэу, къаІопъ, сыкыбнэсын?
Пщэсыр кыптехъэшъ, усшІуеушъэфы,
Тауштэу, спсэ закъу, укьэзгъотын?
Охътэ гукІодыр... Амалынчъагъэр...
Гугъу мыуха сэ кыисфэкІуагъэр?
Нэплэгъу кІосагъэу сэ сыкьекІокІы,
Гугъэплэнчъагъэр кыисфызэплэкІы.
КыкІэлпщы мары чыІэу нэкъуаер,
Сыгуи кьекІуашъэ шъэфэу чыІаер.
Сшъхъэ имыкІэу,
Симэфэ ублэ уригукъэкІэу.
Узфэзгъэдагъэр ослон, — нэфыль.
Мафэр макІо, чэщыр текІо,
Пфэмыухъырэр о ІофшІэн.
НекІо, некІо, садэжъ къакІо,
Сыгу пфыхэлпыр озгъэшІэн.
Сыбзыу тамэу, мо жъы хъарзэм,
УзыслэгъукІэ, сыхэфарзэ,
КыгушІукІэу жъгыюу сыбзэ
КъырыкІощтыр макІэп, — Іазэ,
Мо дунаим урикьопсэу,
Сигупшысэ огъэкъугъ:
ШІу успъэгъуи сынэу, сыпсэу,
СатырыкІэу укьэхъугъ.
Лъэгъун фабэм, пхъэуш машІоу,
Сигъогу хыльэ кьегъэфабэ;
Жъыбгъэ чыІэр сфигъэошІоу,
Сызэрещэ ащ ыІапэ.

«Урысыем иунагъу»

Политическэ партией «Единэ Россием» зэнэкьокъоу «Урысыем иунагъу» зыфилорэм хэлэжъэнхэу шІоигъоныгъэ зилэ пстэур кырегъэблагъэ.

Ар партией ипроектэу «Унэгъо пыт» зыфилорэм кыдыхэлъытагъэу, Президент грантхэм я Фонд илэпылэгъукІэ зэхэщэ. Сабыйбэ зэрыс унагъоу гупсэ-фыныгъэ зэрылхэр гъэунэфыгъэнхэр ыкІи кІэгъэ-гушІугъэнхэр ары проектым ипшъэрылъ шъхъалэр.

Онлайн шыкІэм тетэу зэхэчагъэхэу уцугъуиплІ ащ иІ. Апэрэр «Сиунагъо итарихъ» зыфилорэр ары, ятІонэрэр «Унэгъо насыпышІом ишъэфхэр», ящэнэрэр «НыбжыкІэхэм упчІэжъэгъу тафэхъу», яплІэнэрэ едзыгъор «Сиунагъо дзэгъэкІогъэ мафэр». «КІэлэ-

цыкІугъо насыпышІогъу», «Унэгъо бэгъашІэхэр», «Унагъом ышъхъэ Хэгъэгум иухъумақІу», «Донбасс иунагъо — Урысыем иунагъу» зыфилорэ лъэны-кьохэмкІэ едзыгъо пэпчэ унэгъуищ кыхахышт.

Апэрэ едзыгъом хэлажэмэ зышІоигъохэм проектым интернет нэклубгъоу «премия-семья.рф» зыфилорэм зыщагъэунэфынышъ, яунагъохэм афэгъэхыгъэ тхы-гъэхэр къагъэхъынхэ фае. Адресыр: premia.semya.rossii@mail.ru. ЛъэкъуацІэр, цІэр, ятэ ыцІэ, зыщыпсэ-урэ шъолъырыр итхэгъэн фае.

ІофшІагъэхэр видеоролик е лъэтэгъэуцо шыкІэм тетэу гъэпсыгъэхэми, эссе фэдэу тхыгъэхэми хъушт. Зэнэкьокъум ишапхъэхэм партией интернет нэклубгъо зашыбгъэгъозэн плэкІышт.

Урысые политическэ партией «Единэ Россием» и Адыгэ шъолъыр къутамэ зэнэкьокъум шъухэлэжъэнэу шъурегаблагъэ, теклоньгъэр кышчыдэшъухынэу кышъуфэлъало!

Жьоныгуаклэм и 25-р — Урысые Федерацием и Къэралыгъо автоинспекцияе пропагандэмкIэ икьулыкьу и Маф

Гухахъо хегъуатэ

Урысыем гьогурькIоныр щынэгъончъэнымкIэ изытет илофыгъо къэралыгъом ыналэ лъэшэу зытыригъэтырэ лъэныкьохэм ащыщ. АщкIэ Къэралыгъо автоинспекцием пропагандэмкIэ кьулыкьур илъэныкьо шъхьалэу щыт.

Сыда плэмэ шьолъырым щыхурэ гьогу хьугъэ-шлагъэхэм язытет угъоигъэныр ыкIи зэфэхьысыжъ къэбар шыгъэныр мы кьулыкьум егъэцакIэ. МэфэкIым ипэгъокIэу пропагандэмкIэ отделым ыкIи еж илофшIэн фэгъэхьыгъэу гушылэгъу тыфэхьугъ республикэм ипропагандист шъхьалэу, полицием иподполковникэу Бзэдджэжыкьо Мурат.

Непэ мы кьулыкьур Къэралыгъо автоинспекцием чыплэ гъэнэфагъэ щырилэу иподразделениехэм ахэхъэ ыкIи гьогурькIоныр щынэгъончъэнымкIэ зэхэщэн, пропаганда Iофхэм афэгъэзэгъэ отдел. Илъэс 21-рэ хьугъэ Мурат мыщ пэцэныгъэ зыдызэрихьэрэр. Мыекъопэ гурыт еджаплэу N 2-р, автотранспорт техникумыр дэгъу дэдэу кьызеууххэм, дзэ кьулыкьум кIуагъэ. Ащ кьызеууххэм заочнэ шыкIэм тетэу еджэныр мэкъумэщ институтэу Краснодар дэтым (джы аграрнэ университет зэрыкIорэр) щылъыпидзагъ. Еджэзэ Правительствэм игараж Iухьагъ. ТIэклурэ ащ Iутыгъэу, хэгъэгъу кIоцI IофхэмкIэ кьулыкьухэм ахэхъанэу рихъухьагъ. 1995-рэ илъэсым хэушъхьафыкIыгъэ взводым инспекторэу IофшIэныр щыригъэжъэгъагъ. ГъэлорышIаплэм къацэжыи инспектор шъхьалэу тIэклурэ IофышIагъэу, пропаганда икьэбар-зэхэфын подразделение ипашэу 2002-рэ илъэсым агъэнэфагъэ ыкIи непэ кьызынэсыгъэм а IэнатIэр егъэцакIэ.

— Непи, сыдигъуи тиотдел илофышIэхэм пшъэрылъ шъхьалэу ялэхэр зэхэуагъэхэп, — **кьелуатэ Бзэдджэжыкьо Мурат.** — Ахэр республикэм ишъолъыр щыхурэ гьогу хьугъэ-шлагъэхэм язытет угъоигъэныр ыкIи зэфэхьысыжъ къэбар шыгъэныр, гьогум ыкIи урамхэм щынэгъончъэу цыфхэр зэращызекIоштхэ шыкIэхэр алыгъэлэсыгъэнхэмкIэ социальнэ-профилактикэ ыкIи плуныгъэ-

пропаганда Iофтхьабзэхэр зэхэщэгъэнхэр, къэбарлыгъэлэс амалхэм чанэу Iоф адэшIэгъэныр.

А пшъэрылхэр щытху хэлъэу илъэс зэкIэлъыкIохэм Мурат егъэцакIэх. Адыгеим и Къэралыгъо автоинспекцияе зехищэрэ Iофтхьабзэхэм ащыщхэр жэбзэ байкIэ, зэгъэфагъэу зэрещэх. ИлофшIэн ыгу зэрэрихьэрэр кьыхэщэу игугъу кьытфишIыгъ.

— Апэ зесэгъэжъагъэм кьин кьысщыхъуштыгъ, сыда плэмэ зэхэфыным нахъ сыфэгъэзэгъэу щытыгъ, — **кьелуатэ Бзэдджэжыкьо Мурат.** — Пропагандэр ащ дэжыым Лариса Евенкэм ыпшъэ илгыгъ. Ащ илэпэлэсэныгъэ сыкIырыплъызэ зэрэфэлъэкIэу сIэ кьызгъэхьагъ. Зы мэфэ закъуи кьыхэсхыгъэ сэнэхъатым сырыкIэгъоужьыгъэп, ары пакIошъ, гу-

хахъо хэгъэгъуатэу ар сэгъэцакIэ. КIэлэцIыкIухэр сигъусэхэу гьогурькIоныр щынэгъончъэным фэлорышIэрэ зэнэкьокьу зэфэхьысхьафхэм тахэлэжъэнэу шьолъырыбэхэм сачыIагъ. Кьыхэзгъэщымэ сшIоигъу, тиныбжыкIэ цыкIухэм гъэхъэгъэшIухэр зэрэшIыхэрэр, хагъэунафыкIырэ чыплэхэр кьызэрахьыхэрэр. Ахэм анэгъу чэфыгъоу кьычIэ-щырэм уимыгъэгъушхон плъэкIырэлэ. Джаш кьеушыхъаты тилофшIэн мэхъанэшхо зэрилэр.

Отделым илофшIэн кьыфэгъэзэгъымэ, ар зэрэзэхэщэщтым ишIыкIагъэхэр илъэс зэкIэлъыкIохэм кьыфагъотых. Ахэр Евенкэм ыпшъэ илгыгъ. Ащ илэпэлэсэныгъэ сыкIырыплъызэ зэрэфэлъэкIэу сIэ кьызгъэхьагъ. Зы мэфэ закъуи кьыхэсхыгъэ сэнэхъатым сырыкIэгъоужьыгъэп, ары пакIошъ, гу-

АР-м хэгъэгъу кIоцI IофхэмкIэ

и Министерствэ гьогурькIоныр щынэгъончъэнымкIэ и Къэралыгъо инспекцияе и ГъэлорышIаплэ ичыплэ подразделении 7-мэ кьулыкьушIэ зырыз ащыл. ПропагандэмкIэ отделым нэгъыришмэ Iоф шашIэ: Лъащэкьо Зар, ЖэнэлI Сусан, Инна Москаленкер. Мыхэм япшъэрылхэр гьогу-транспорт хьугъэ-шлагъэхэр дэгъэзэгъыгъэнхэм, нахъ макIэ шыгъэнхэм Iоф дэшIэгъэныр ары. АщкIэ мэхъанэ зилэр шьолъырым щыпсэухэрэр пэшIорыгъэщ Iофтхьабзэхэм нахьыбэрэ къахэгъэлэжъэгъэнхэр ары. АналитикэмкIэ отделым Тазэ Сурэт, Хьуажэ Аслъан, Алексей Лагутиныр ыкIи Хьатхьохъу Риммэ щылэх.

КьулыкьушIэхэм къэралыгъо хабзэм иорганхэм, общественнэ организациехэм, дин объединениехэм, нахьыжъхэм, зэллашIэрэ цыфхэм, спортсменхэм, нэмыкIхэм зэпхыныгъэ пытэ адырIау ялофшIэн зэхэщэ. Лъэпкъ проектэу «Щынэгъончъэныр ыкIи шэпхъэшIухэм адитэрэ гьогухэр», федеральнэ программэу «ГьогурькIоныр щынэгъончъэныр» зыфилохэрэм къадыхэлъытагъэу ны-тыхэм, кIэлэцIыкIухэм афитегъэпсыхьэгъэ гъэсэныгъэ тедзэм и Гупчэ щызэхэщэгъэ «Щынэгъончъэным илабораторие» ягъусэу Iофтхьабзэ зэфэхьысхьафхэр пхырашых. Ахэм ащыщ бэмэ агу рихьырэ «Островок безопасности» зыфилохэр. КIэ-гъэгъушIуныр сыдигъуи шылагъ, зэнэкьокьухэм ахэлэжъэрэ кIэлэцIыкIухэм шIухьафтын гъэнэфагъэхэр афашIых.

ТизэдэгъушIагъэу икIэухым Бзэдджэжыкьо Мурат ясэхъат епхыгъэ мэфэкIымкIэ илофшIэгъухэм игуапэу зэрафэгъушIорэр кьыхыгъэщыгъ. ЯлофшIэн гуахъо хагъуатэу, гъэхъагъэхэр шашIынхэу афэлъэуагъ.

IШЪЫНЭ Сусан.

Пхъашэу агъэпщынэщтых

ЩынэгъончъэнымкIэ федеральнэ кьулыкьум и ГъэлорышIаплэу АР-м щылэм цыфхэм макъэ арегъэу бзэджэшIэ куп зэхэзыщэхэрэм е ащ хэлажъэхэрэм уголовнэ Iоф зэрэрагъэхьыштымкIэ.

Санкцием кьызэригъэнафэрэмкIэ, мыщ фэдэ бзэджэшIагъэ зезыхьагъэхэр опсэуфэхэ хьапсым чIэсыштых.

БзэджэшIэ сообществэ (бзэджэшIэ организации) зэхэзыща-

гъэхэр е ахэм ахэлажъэхэрэр кьызэрэбгъурылоштыр куп зэхэхэм хэушъхьафыкIыгъэ мурад ялэу бэ хурэ ахьшэр ыкIи мылкур кьызлэклагъэхьанымкIэ бзэджэшIэгъэ хьылтэ ыкIи хьылтэ

дэдэхэр зэрэзэрахьэхэрэр ары.

Структурэ гъэнэфагъэ илэу сообществэр гъэпсыгъэныр кьызэрэбгъурылоштыр: гушылэм пае, бзэджэшIагъэ зэрахъанэу план гъэуцугъэным ыкIи ащ

икьычIэгъэщын пэшIуекIогъэныр; сообществэм инэмыкI купхэм зэгурылоныгъэ ялэным фэлорышIэныр; хэбзэхъумэкIо кьулыкьум, къэралыгъо ыкIи муниципальнэ кьулыкьухэм ялофышIэхэу кьольхэ тын-Iыхыным хэцагъэхэм зэпхыныгъэ адырIа-лэныр.

БзэджэшIэ купхэм язэхэщакIохэм, ахэм япашэхэм ыкIи нэмыкI зэхэщэкIо купхэм ялы-кIохэм пшъэдэкIыжъ арагъэхьышт. ЗэхэщакIохэр, пашэхэр, нэмыкI зэхэщэкIо купхэм ялы-кIохэу бзэджэшIэ иерархием

апшъэрэ чыплэ щызымылыгъхэр агъэпщынэщтых.

Структурнэ подразделением хэтхэр, бзэджэшIэ сообществэм хэлажъэхэу ыкIи ащ хэтхэзэ мамыр цыфхэм е организациехэм атебэнэн мурад ялэу улэшыгъэ бзэджэшIэ куп зэхэзыщагъэхэр УФ-м и Уголовнэ кодекс истатья кьызэригъэнафэу пхъашэу агъэпщынэщтых.

ЩынэгъончъэнымкIэ федеральнэ кьулыкьум и ГъэлорышIаплэу АР-м щылэм ипресс-кьулыкьу.

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм изакон ыкӀи иположение зауӀэмэ кӀуачӀэ ямыӀэжъу лъытӀгъэным ехыӀлагъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2023-рэ илӀэсым мӀлылфӀэгъум и 20-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм изакон ыкӀи иположение зауӀэмэ кӀуачӀэ ямыӀэжъу лъытӀгъэным ехыӀлагъ

Мы кыӀкӀлӀыкӀохэрэм кӀуачӀэ ямыӀэжъу лъытӀгъэнену:
1) Адыгэ Республикэм и Законэу N 215-р зытэтэу «АдминистративнӀэ хӀбзӀукуӀоныгъэхэм яхыӀлагъ» зыфилоу 2004-рэ илӀэсым мӀлылфӀэгъум и 19-м кыӀдӀкӀыгъэм ия 7-рэ шхъэ (Адыгэ Республикэм ихӀбзӀэгъуцугъэ зӀхӀуӀгъогъэхэр, 2004, N 4; 2005, N 5, 8, 12; 2008, N 6, 7; 2009, N 4, 7, 12; 2011, N 7, 8, 11; 2018, N 5, 6, 7, 11; 2021, N 8, 12; 2022, N 4, 6, 11; 2023, N 4);
2) Адыгэ Республикэм и Законэу N 192-р зытэтэу

«ГъэсэнӀгъэ зышарагъэгъотырӀэ учреждениехэм апае программӀэхэмрӀэ зӀреджӀштхӀэ тхыӀхэмрӀэ язӀхӀэгъуцон ехыӀлагъ» зыфилоу 2008-рэ илӀэсым бӀдзӀоӀгъум и 7-м кыӀдӀкӀыгъэм (Адыгэ Республикэм ихӀбзӀэгъуцугъэ зӀхӀуӀгъогъэхэр, 2008, N 7);
3) Адыгэ Республикэм и Законэу N 273-р зытэтэу «Адыгэ Республикэм изакон зауӀэмэ зӀхӀокӀыныгъэхэр афӀшыгъэнхэм ехыӀлагъ» зыфилоу 2014-рэ илӀэсым мӀзаем и 18-м кыӀдӀкӀыгъэм;
4) Адыгэ Республикэм и Законэу N 391-р зытэтэу «Адыгэ Республикэм и Законэу «ГъэсэнӀгъэ зышарагъэгъотырӀэ учреждениехэм апае программӀэхэмрӀэ зӀреджӀштхӀэ тхыӀхэмрӀэ язӀхӀэгъуцон ехыӀлагъ»

зыфилоу 2014-рэ илӀэсым мӀзаем и 18-м кыӀдӀкӀыгъэм ия 4-рэ статья (Адыгэ Республикэм ихӀбзӀэгъуцугъэ зӀхӀуӀгъогъэхэр, 2015, N 3).
Я 2-рэ статья. Мы Законом кӀуачӀэ иӀэ зыхӀурӀэр. ОфициальнӀэ кызыхаутырӀэ мафӀэм кыщыублагъэу мы Законом кӀуачӀэ иӀэ мӀхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъуэ КЪУМПЫЛ Мурат

кӀ. МыекъуапӀэ,
мӀлылфӀэгъум и 28-рэ, 2023-рэ илӀэс
N 206

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «ОхътӀэ ыкӀи чыплӀэ гъэнӀфагъэхэм япхыгъэу шӀклонхӀэмкӀэ лизын зӀрӀӀэр къэзыушыхъатырӀэ тхыӀхэр шакӀо зышӀоигъохэм зӀралӀклагъахӀэрэм ехыӀлагъ» зыфилоу ия 2-рэ статья зӀхӀокӀыныгъэхэр фӀшыгъэнхэм фӀгъӀхъыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2023-рэ илӀэсым мӀлылфӀэгъум и 20-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «ОхътӀэ ыкӀи чыплӀэ гъэнӀфагъэхэм япхыгъэу шӀклонхӀэмкӀэ лизын зӀрӀӀэр къэзыушыхъатырӀэ тхыӀхэр шакӀо зышӀоигъохэм зӀралӀклагъахӀэрэм ехыӀлагъ» зыфилоу ия 2-рэ статья зӀхӀокӀыныгъэхэр фӀшыгъэнхэм фӀгъӀхъыгъ
Адыгэ Республикэм и Законэу N 87-р зытэтэу «ОхътӀэ ыкӀи чыплӀэ гъэнӀфагъэхэм япхыгъэу шӀклонхӀэмкӀэ лизын зӀрӀӀэр къэзыушыхъатырӀэ тхыӀхэр шакӀо зышӀоигъохэм зӀралӀклагъахӀэрэм ехыӀлагъ» зыфилоу 2012-рэ илӀэсым мӀлылфӀэгъум и 28-м кыӀ-

дӀкӀыгъэм (Адыгэ Республикэм ихӀбзӀэгъуцугъэ зӀхӀуӀгъогъэхэр, 2012, N 4; 2022, N 11) ия 2-рэ статья мыщ фӀдӀэ зӀхӀокӀыныгъэхэр фӀшыгъэнхӀэу:
1) я 2-рэ лахъым хӀт гушыӀэхӀэу «Адыгэ Республикэм игъӀцӀкӀӀӀо кӀулыкӀухэм» зыфилохӀэрэм ачӀыплӀкӀӀэ гушыӀэхӀэу «Адыгэ Республикэм игъӀцӀкӀӀӀо хӀбзӀэ икӀулыкӀухэр» зыфилохӀэрӀэр тхыгъэнхӀэу;
2) я 8-рэ лахъым хӀт гушыӀэхӀэу «Адыгэ Республикэм игъӀцӀкӀӀӀо кӀулыкӀухэм яофициальнӀэ Интернет-сайт» зыфилохӀэрэм ачӀыплӀкӀӀэ гушыӀэхӀэу «Адыгэ Республикэм игъӀцӀкӀӀӀо хӀбзӀэ икӀулыкӀухэм яофициальнӀэ Ин-

тернет-сайт» зыфилохӀэрӀэр тхыгъэнхӀэу.
Я 2-рэ статья. Мы Законом кӀуачӀэ иӀэ зыхӀурӀэр
ОфициальнӀэ кызыхаутырӀэ мафӀэм кыщыублагъэу мы Законом кӀуачӀэ иӀэ мӀхъу.
Адыгэ Республикэм и Лышхъуэ КЪУМПЫЛ Мурат
кӀ. МыекъуапӀэ,
мӀлылфӀэгъум и 28-рэ, 2023-рэ илӀэс
N 207

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «МӀзым епхыгъэ зӀфышытыкӀӀэхэр гъӀтӀрӀэзыгъэнхэм ехыӀлагъ» зыфилоу ия 1-рэ статья ия 3-рэ лахъ зӀхӀокӀыныгъэхэр фӀшыгъэнхэм фӀгъӀхъыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2023-рэ илӀэсым мӀлылфӀэгъум и 20-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «МӀзым епхыгъэ зӀфышытыкӀӀэхэр гъӀтӀрӀэзыгъэнхэм ехыӀлагъ» зыфилоу ия 1-рэ статья ия 3-рэ лахъ зӀхӀокӀыныгъэхэр фӀшыгъэнхэм фӀгъӀхъыгъ
Адыгэ Республикэм и Законэу N 144-р зытэтэу «МӀзым епхыгъэ зӀфышытыкӀӀэхэр гъӀтӀрӀэзыгъэнхэм ехыӀлагъ» зыфилоу 2007-рэ илӀэсым тыгъӀгъазэм и 28-м кыӀдӀкӀыгъэм ия 1-рэ статья ия 3-рэ лахъ мыщ фӀдӀэ зӀхӀокӀыныгъэхэр фӀшыгъэнхӀэу:

1) я 3-рэ пунктым хӀт гушыӀэхӀэу «Урысые Федерацием мӀзхӀэмкӀӀэ и Кодекс ия 29¹-рэ статья ия 3-рэ лахъ» зыфилохӀэрэм ачӀыплӀкӀӀэ гушыӀэхӀэу «Урысые Федерацием мӀзхӀэмкӀӀэ и Кодекс ия 29¹-рэ статья ия 4-рэ лахъ» зыфилохӀэрӀэр тхыгъэнхӀэу;
2) я 6-рэ пунктым хӀт гушыӀэхӀэу «Адыгэ Республикэм игъӀцӀкӀӀӀо кӀулыкӀухэм яофициальнӀэ Интернет-сайт» зыфилохӀэрэм ачӀыплӀкӀӀэ гушыӀэхӀэу «Адыгэ Республикэм игъӀцӀкӀӀӀо хӀбзӀэ икӀулыкӀухэм яофи-

циальнӀэ Интернет-сайт» зыфилохӀэрӀэр тхыгъэнхӀэу.
Я 2-рэ статья. Мы Законом кӀуачӀэ иӀэ зыхӀурӀэр
ОфициальнӀэ кызыхаутырӀэ мафӀэм кыщыублагъэу мы Законом кӀуачӀэ иӀэ мӀхъу.
Адыгэ Республикэм и Лышхъуэ КЪУМПЫЛ Мурат
кӀ. МыекъуапӀэ,
мӀлылфӀэгъум и 28-рэ, 2023-рэ илӀэс
N 208

Адыгэ Республикэм иминистрӀэхэм я Кабинет иунашъу

Адыгэ Республикэм иминистрӀэхэм я Кабинет 2022-рэ илӀэсым бӀдзӀоӀгъум и 28-м ыштӀгъэ унашъоу N 178-р зытэтэу «ГенеральнӀэ планхэм япроектхӀэу, чыгум игъӀфедӀнкӀӀэ ыкӀи псӀоӀӀэшынымкӀӀэ проектхӀэу, чыплӀэм ипанировкӀӀэ проектхӀэу, чыгу лахъхэм ягъунапкӀӀэхэм ягъӀнӀфӀнкӀӀэ проектхӀэу, зигугъу къӀтшыгъэ документхэм ащышым зӀхӀокӀыныгъэхэр фӀшыгъэнхэр кыӀдзӀылыгътӀрӀэ проектхӀэу 2022-рэ, 2023-рэ илӀэсхэм цыфхӀэр зытырамыгъӀушыӀэхӀэ хъуштхэм яхыӀлагъ» зыфилоу ия 1-рэ пункт зӀхӀокӀыныгъэхэр фӀшыгъэнхэм фӀгъӀхъыгъ

2022-рэ илӀэсым гъӀтхӀапӀэм и 14-м аштӀгъэ ФедеральнӀэ законэу N 58-р зытэтэу «Урысые Федерацием изаконотательнӀэ акт зауӀэмэ зӀхӀокӀыныгъэхэр афӀшыгъэнхэм ехыӀлагъ» зыфилоу ия 7-рэ статья ия 2-рэ пункт диштӀэу Адыгэ Республикэм иминистрӀэхэм я Кабинет **унашъо ешӀы:**

1. Адыгэ Республикэм иминистрӀэхэм я Кабинет 2022-рэ илӀэсым бӀдзӀоӀгъум и 28-м ыштӀгъэ унашъоу N 178-р зытэтэу «ГенеральнӀэ планхэм япроектхӀэу, чыгум игъӀфедӀнкӀӀэ ыкӀи псӀоӀӀэшынымкӀӀэ проектхӀэу, чыплӀэм ипанировкӀӀэ проектхӀэу, чыгу лахъхэм ягъу-

напкӀӀэхэм ягъӀнӀфӀнкӀӀэ проектхӀэу, зигугъу къӀтшыгъэ документхэм ащышым зӀхӀокӀыныгъэхэр фӀшыгъэнхэр кыӀдзӀылыгътӀрӀэ проектхӀэу 2022-рэ, 2023-рэ илӀэсхэм цыфхӀэр зытырамыгъӀушыӀэхӀэ хъуштхэм яхыӀлагъ» зыфилоу (Адыгэ Республикэм ихӀбзӀэгъуцугъэ зӀхӀуӀгъогъэхэр, 2022, N 7; 2023, N 1) ия 1-рэ пункт мыщ фӀдӀэ зӀхӀокӀыныгъэхэр фӀшыгъэнхӀэу:

1) а 1-рэ подпунктым абзацӀэу «е-р» хӀгъӀхъогъӀэнӀэу ыкӀи ар мыщ тетӀэу къӀтшыгъӀэнӀэу:
«е» чыгу лахъхэр ыкӀи (е) амыгъӀэкошырӀэ мылӀ-кумкӀӀэ псӀоӀӀӀэхӀэу ахэм атетхӀэр зиехэм ягукъӀэ-

кыӀкӀӀэ чыплӀӀэр зӀтегъӀпсыхъӀгъӀэнӀэр»;
2) я 4-рэ подпунктым иабзацӀэу «а-м» гушыӀэхӀэу «зымы фӀмыгъӀзӀгъӀэ чыгу лахъхэм» зыфилохӀэрӀэр хӀгъӀхъогъӀэнхӀэу.
2. ОфициальнӀэ кызыхаутырӀэ нӀуж мӀфи 10 зытешӀкӀӀӀэ мы унашъом кӀуачӀэ иӀэ мӀхъу.
Адыгэ Республикэм иминистрӀэхэм я Кабинет и ТхьаматӀэу КӀӀРӀЭЩӀӀЭ Анзаур
кӀ. МыекъуапӀэ,
мӀлылфӀэгъум и 18, 2023-рэ илӀэс
N 84

Адыгэ Республикэм иминистрӀэхэм я Кабинет иунашъу

Адыгэ Республикэм иминистрӀэхэм я Кабинет иунашъоу N 373-р зытэтэу «Адыгэ Республикэм 2023-рэ илӀэсымкӀӀэ ыкӀи 2024-рэ, 2025-рэ илӀэсхэм яплан чӀзыукӀӀэ цыфхэм ыпкӀӀэ хӀмылӀӀэу медицинӀэ лӀпылӀгъу ятыгъӀэнымкӀӀэ къӀралыгъо гарантиехэр кыӀдзӀылыгътӀрӀэ ЧыплӀэ программӀэм ехыӀлагъ» зыфилоу 2022-рэ илӀэсым тыгъӀгъазэм и 30-м аштагъэм зӀхӀокӀыныгъэ фӀшыгъӀгъӀэным фӀгъӀхъыгъ

Урысые Федерацием и ПравительствӀэ иунашъоу N 2497-р зытэтэу «ЫпкӀӀэ хӀмылӀӀэу 2023-рэ ыкӀи 2024 — 2025-рэ илӀэсхэм цыфхэм медицинӀэ лӀпылӀгъу ятыгъӀэнымкӀӀэ къӀралыгъо гарантиехэм я ПрограммӀэ ехыӀлагъ» зыфилоу 2022-рэ илӀэсым тыгъӀгъазэм и 30-м кыӀдӀкӀыгъэм диштӀэу **унашъо ешӀы:**

1. Адыгэ Республикэм иминистрӀэхэм я Кабинет иунашъоу N 373-р зытэтэу «Адыгэ Республикэм 2023-рэ илӀэсымкӀӀэ ыкӀи 2024-рэ, 2025-рэ илӀэсхэм яплан чӀзыукӀӀэ цыфхэм ыпкӀӀэ хӀмылӀӀэу медицинӀэ лӀпылӀгъу ятыгъӀэнымкӀӀэ къӀралыгъо гарантиехэр кыӀдзӀылыгътӀрӀэ ЧыплӀэ программӀэм ехыӀлагъ» зыфилоу 2022-рэ

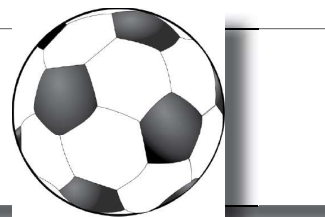
илӀэсым тыгъӀгъазэм и 30-м аштагъэм зӀхӀокӀыныгъэ фӀшыгъӀгъӀэнену, гуӀдзӀэм диштӀэу кӀӀэу ар тхыгъӀэнӀэу.
2. ОфициальнӀэ кызыхаутырӀэ мафӀэм кыщыублагъэу мы унашъом кӀуачӀэ иӀэ мӀхъу.
Адыгэ Республикэм иминистрӀэхэм я Кабинет и ТхьаматӀэу КӀӀРӀЭЩӀӀЭ Анзаур
кӀ. МыекъуапӀэ,
жъоныгуаклэм и 4, 2023-рэ илӀэс
N 95

(ГуӀдзӀэр «Адыгэ макъэм» исайт ижъугъотӀшт)

Футбол

Теклоныгъэр кьыдихыгъ

ФутболымкIэ Урысыем ипервенствэ иятлонэрэ лигэ щешIэрэ Мыекьопэ «Зэкьошныгъэр» купым апэрэ чIыплэр щызылыгъ «СКА» (Ростов-на-Дону) Iуклагъ ыкIи тикомандэ теклоныгъэр кьыдихыгъ.

«Зэкьошныгъ» (Мыекьуапэ) — «СКА» (Ростов-на-Дону) — 3:1 (0:0).

Апэрэ таймым командэхэм ешIэIэ гъэшIэгъон кьагъэлъэгъуагъэп. Апэрэ такык 45-м хьакIэхэр нахьыбэрэ ыпэIэ илгыгъэх, ау зи кьадэхьугъэп. Ятлонэрэ таймым зэкIэри зэблэхьугъэ хьугъэ. «Зэкьошныгъэм» нахь лъэшэу зыкыгъэлъэгъуагъ. ЕшIаплэм кьызиыхьагъэм ыуж такык заулэ тешлагъэу Iэщэ Анзор шхьэкIэ Iэгуаор кьэлапчъэм дидзагъ. Ащ ыуж пчъагъэм хигъэхъон амал илагъ Датхужь Адамэ. Пчъагъэм хэзгъэхьуагъэр Даниил Антоненкэр ары. Я 56-рэ такыкым Делэкьо Аскэр пчъагъэр 3:0 ышыгъ.

ХьакIэхэм тикъэлапчъэ зэ Iэгуаор кьыдадзэн алъэкIыгъ, я 66-рэ такыкым пчъагъэр 3:1 зышыгъэр Шамиль Мавляновыр ары.

— *Шыпкьэу Iюцтмэ, апэрэ таймым хьакIэхэм кьэлапчъэм Iэгуаор дадзэным нахь пэблэгъагъэх, ау тикъэлъэпчъэIут дэгъоу зыкыгъэлъэгъуагъ. Зыгъэпсыфыгъо уахътэм ешIаIохэм ащыщхэр*

зэблэхьугъэх, ащ ишIуагъэкIэ гъоогъуицэ кьэлапчъэм Iэгуаор дэтыдзэн ыкIи купым апэрэ чIыплэр щызылыгъ командэм тиклон тлэкIыгъ, — кьыIуагъ «Зэкьошныгъэм»

итренер шхьаIэу Беслан Аджинджал.

Мы теклоныгъэм ыуж тикомандэ ящэнэрэ чIыплэм кьэнагъ. Непэрэ мафэм ехьулэу командэхэр зыдэщыт чIыплэхэр ыкIи очко чъагъэу рагъэкьугъэр: 1. «СКА» — 29, 2. «Спартак (Нал-

щык) — 26, 3. «Зэкьошныгъ» — 24, 4. «Легион» (Махачкала) — 23, 5. «Динамо» (Ставрополь) — 18, 6. «Машук-КМВ» — 15, 7. «Алания-2» — 11.

КьыкIэлъыкIощт ешIэгъур «Зэкьошныгъэм» Ставрополь щырилэщт, мэкъуогъум и 4-м «Легион» (Махачкала) тыхьэкIэщт.

Адыгэ кьэралыгъо университетым истудентхэм аIуклагъ

Хьыкум приставхэм я Федеральнэ кьулыкьу АдыгеимкIэ и ГъэорышIаплэрэ Адыгэ кьэралыгъо университетымрэ зэзэгъыныгъэу зэдашыгъэм кьыдыхэльытагъэу республикэм ихьыкум пристав шхьаIэу Александр Ихно апшъэрэ еджаплэм июридическэ факультет ия V-рэ курс ис студентхэм зэлукIэгъу адырилагъ.

Александр Ихно университетыр кьэзыухьэрэ ныбжьыкIэхэм гущылэгъу афэхьугъ, хьыкум приставхэм яинститут тарихъу пылър, пшъэрылъэу зыфигъэуцужьыхэрэр кьафиIотагъ.

ЗэлукIэгъум икIэх ГъэорышIаплэм ипащэ кьэзэрэу-гъоигъэхэм упчIэу кьатыгъэхэм яджэуапхэр кьаритыжьыгъ, джащ фэдэу кьулыкьум хахъэ зышIоигъохэм анахъэу анаIэ зытырагъэтын фэе лъэныкьохэм кьащыуцугъ.

Хьыкум приставхэм я Федеральнэ кьулыкьу АдыгеимкIэ и ГъэорышIаплэ ипресс-кьулыкьу.

Зэхэзыщагъэр ыкIи кьыдзы-гъэкIырэр:

АР-м лъэпкь Iофхэм-кIэ, IэкIыб кьэралхэм ащыпсэурэ тильэпкьэгъухэм адыряIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи кьэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр:
385000
кь. Мыекьуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыIэр:

385000,
кь. Мыекьуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм кьаIыхьэрэ А4-кIэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкIэ 5-м емыхьухэрэр ары. Сатыхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахь цыкIунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкIегъэкIожьых.
E-mail: adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:
УФ-м хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтын-хэмкIэ ыкIи зэлгы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыпIэ гъэорышIаплэ, зэраушыхьатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекьуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр

4246
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 869

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахътэр
Сыхьатыр
18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахътэр
Сыхьатыр 18.00

Редактор шхьаIэр Мэшлэкьо С. А.

Редактор шхьаIэм игуадзэр
Тэу З. Дз.

ПшъэдэкIыжь зыхьырэ секретарыр
Тхьаркьохьо А. Н.